

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande över "Framtida finansiell tillsyn" (SOU 2003:22). Utredningen om Finansinspektionens roll och resurser.

Utredningen behandlar Finansinspektionens (FI) framtida uppgifter och resursbehov. De senaste årens många skandaler inom det privata näringslivet har ökat medvetenheten om det tillsynsproblem som finns över de finansiella marknaderna. Samtidigt har mer kapital placeras på de finansiella marknaderna av allt fler svenskar än tidigare. Det finns därmed stora behov av en tillsyn som förhindrar obalanser på den finansiella marknaden.

Huvudfrågan när det gäller tillsyn är var huvudansvaret ska ligga. Utredningen har en positiv syn på marknadernas förmåga till självreglering. LO delar inte helt denna bild. En effektiv tillsyn kräver att det inte finns någon intressekonflikt mellan de konsekvenser som en effektiv tillsyn får och de som utför tillsynen. Självreglering innebär i vissa fall att aktörer kortsiktigt kan förlora på en effektiv tillsyn. LO anser att det offentliga ska sätta upp spelreglerna i ekonomin och se till att de följs. En förutsättning för väl fungerande marknader är bra regler och en effektiv tillsyn av att reglerna följs. LO förordar därför att Finansinspektionen bör vara restriktiv med att delegera tillsynsansvar till marknaden.

Utredningen redogör för alla de problem med självreglering som finns. Det handlar om intressekonflikter som kan uppstå om en privat börs ska reglera de företag som deltar, vad händer om ett mycket stort företag bryter mot reglerna. Kan börsen då vara stark nog att riskera intäkterna från handeln med detta bolag? Dessutom finns en risk för att de etablerade företagen skapar regler som de facto blir konkurrenshinder för etablerade företag. Sanktionsmöjligheterna är oftast få när det handlar om självreglering. Dessutom behöver inte transparensen vara hög om marknaden reglerar sig själv, det finns ingen offentlighetsprincip.

I och med nya EU-regler kommer tillsynsmyndigheten i betydligt större utsträckning vara ytterst ansvarig. LO välkomnar denna utveckling. Utredningen anser dock att delegering av tillsynsuppgifter bör ske så långt som är möjligt. LO stödjer inte denna uppfattning utan anser att delegering bör ske med försiktighet. Utredningen ser inget behov av att utöva tillsyn även över den självreglering som inte regleras av EU-regler. LO ser dock ett sådant behov.

Utredningen är ovillig att ge FI ansvar för allt för många områden. Detta eftersom de anser att det då finns en risk för att myndigheten förlorar fokus från sin viktigaste uppgift nämligen att garantera stabiliteten på de finansiella marknaderna. Att ha stabila finansiella marknader är av allra högsta vikt men samtidigt finns det behov av att utöva tillsyn över en rad andra områden. Om FI inte är lämpad att sköta dessa uppgifter finns ett behov av att en annan myndighet att ha helhetsansvaret. Det finns klara fördelar med att samla en stor del av tillsynen över de finansiella marknaderna hos en myndighet. FI borde klara av att bredda sin verksamhet.

Utredningen vill inte att FI ska utöva tillsyn över andra företag än de rent finansiella. Detta anser LO vara olyckligt eftersom den aktuella tillsynen trots allt handlar om företagens finansiella förhållande till marknaden. Alla större företag har dessutom en finansavdelning och är därför delvis finansiella företag. Utredningen redovisar att i de flesta övriga EU-länder så kommer de finansiella tillsynsmyndigheterna att ges ansvaret för den nya tillsynen. Varför skulle detta inte vara möjligt i Sverige?

Utredningen vill istället att bokföringsnämnden ska ha ansvaret för de icke-finansiella företagen. Enligt utredningens förslag skulle FI behålla normgivningsansvaret över de finansiella företaget. Frågan är om det är en bra lösning att ha olika normgivande myndigheter beroende på vilket företag det rör sig om?

Utredningen anser att regeringen i mindre utsträckning ska begära utredningshjälp av FI. De vill därför ta bort detta ur myndighetens instruktion. LO stödjer inte detta. När det finns unik kompetens i en myndighet måste regeringen kunna få bästa möjliga beslutsunderlag för att fatta avgörande beslut.

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

Ulla Lindqvist

Albin Kainelainen